

Greve, d. 8. november 2023

HØRINGSSVAR TIL FORSLAG TIL PLANSTRATEGI 2023

Til Greve Kommune, Center for Teknik og Miljø

By og Land Greve er en nystiftet lokalafdeling under den landsdækkende forening By og Land Danmark. Vi arbejder for bevaring og udvikling af de arkitektonisk og kulturhistorisk værdifulde bygninger, landskaber og bymiljøer – for at der værnes om det værdifulde der eksisterer, og at nyt integreres i det eksisterende med omtanke og kvalitet. Nu også i Greve Kommune – for vi vil ikke bare bo her – vi vil leve her – og vi vil arbejde for at give vores skønne steder videre til kommende generationer i bedre stand.

Hermed vores høringssvar til forslag til Planstrategi 2023.

DET VÆRDIFULDE, DER EKSISTERER

I Planstrategien skrives, at byudviklingen ”skal værne om de eksisterende kvaliteter” og ”understøtte den udvikling, der er nødvendig for at bevare de områder og værdier, vi holder af”. Vi appellerer til, at Planstrategien formulerer vigtigheden af, at enhver proces indledes med at identificere, kortlægge og formulere eksisterende værdier, så værdierne indgår i udviklingen på lige fod med øvrige parametre.

Motivation: Værdier, i det vi allerede har, overses og undervurderes ofte, da projekter ofte fokuserer på det nye der skal ske – men i det eksisterende ligger stor værdi, ikke mindst i et klimaperspektiv, derfor er grundig indledende værdianalyse afgørende for langtidsholdbare løsninger.

NYT MED OMTANKE OG KVALITET

Vi bakker op om, at ”byudviklingen skal være langsigtet og trække kommunen såvel som lokalområderne i en bæredygtig retning”. Vi opfordrer til at uddybe, at bæredygtig byudvikling/byplanlægning ikke er lig med nedrivning og/eller nybyggeri, tværtimod.

Motivation: FN’s Klimapanel gør det helt klart, ”i udviklede lande er det højeste afbødningspotentiale inden for renovering af eksisterende bygninger”. Derfor bør Planstrategien - og al planlægning i Greve Kommune - understøtte vedligehold, renovering, transformation, sambrug, gentænkning af rutiner, vaner og eksisterende kvadratmeter - i respekt for de eksisterende arkitektoniske og kulturhistoriske værdier. Mange undersøgelser dokumenterer at renovering fremfor nybyg er fordelagtigt, altid klimamæssigt, oftest også økonomisk. Gældende byggelovgivning afspejler ikke klimavidenskaben. Greve kommune bør ikke tillade byggeri, der modarbejder den grønne omstilling.

NOTER TIL PEJLEMÆRKER

Kun lidt skal der til for at ødelægge natur, et landskab, et bymiljø, en bebyggelse, en stedsidentitet og det iboende potentiale for fællesskab - til gengæld kræver det meget, at undgå at det devaluerende smitter - og endnu mere at genoprette en helhed.

”Rig natur og vedvarende energi”

Vi støtter formulering om, at der ved etablering af tekniske anlæg skal tages ”hensyn til de eksisterende arkitektoniske og bygningsmæssige kvaliteter” og ”at de eksisterende landskabelige karakterer, og at de landskabelige strukturer bevares”. Vi appellerer til, at Planstrategien samtidigt formulerer vigtigheden af identificering og sikring af disse eksisterende kvaliteter og værdier. Samtidigt bør også afklares hvordan man over tid retter op på de devalueringer, der er sket frem til nu.

Motivation: Placering af både store anlæg, men også mindre, som solceller, varmepumper og køleanlæg på private matrikler devaluerer det samlede helhedsindtryk. Derfor bør tilladelse til etablering indeholde krav til ikke bare placering, men hvordan det skjules - vi ønsker ikke at vores bykvarterer ligner industriområder.

En væsentlig del af planlægningen for mere vedvarende energi og rig natur handler også om omfang - og bevidsthed om forbrug og adfærd. Planstrategien bør italesætte nødvendigheden af at tilvejebringe evidens og uvildig rådgivning til borgere - både på private matrikler og i større skala – så beslutninger kan træffes med helhedssyn og langtidsperspektiv.

Motivation: Trods 30 års energioptimeringskampagne har vi ikke sparet på energien (Kirsten Gram-Hansen, Bæredygtig Praksisomstilling/ Energistyrelsen), tværtimod har vi øget forbrug. Vi kan ikke løse problemer kun med investeringer, og investeringer i forkerte løsninger skaber blot flere udfordringer. Eksempelvis er visse solceller typer produceret så sort, at de aldrig kommer til at blive ”grønne”. Det samme forhold gælder vinduer - et gammelt vindue kan bringes til at isolere bedre end moderne energiruder med tre lag glas. Forskning viser også at adfærd forvrænger energimærke-ordningen. De fleste borgere vil gerne bidrage til den grønne omstilling, men det kan det være meget svært at finde sande svar og ægte uvildig rådgivning.

”Trygge og sammenhængende lokalområder”.

Under afsnittet ”God bykvalitet og trygge byrum” formuleres det; ”De steder i byen vi er forbundet med, og som vi bruger, er oftest også dem vi vil passe på.” Vi er til dels enige – men mener det bør formuleres omvendt – altså at ”de steder vi passer på, også er de steder vi vil bruge og føler os forbundet til – og trygge i”.

Motivation: De fleste byrum i Greve kommune defineres af private matrikler, og kvaliteten er derfor afhængig af klare rammevilkår og ejere der påtager sig ansvar for følge regler for at sikre sammenhængen, ”værne om de eksisterende kvaliteter”. Disse værdier kan ikke tages for givet, slet ikke når de ikke er formuleret. Når én matrikel devaluerer og splitter helhedssyn og fællesskab ved at fælde træer og buske, rive ned og bygge nyt kontekstblindt, sætte højt afvisende plankeværk og blændende facadebelysning, belægge med grå granitskærver eller beton - så har det store konsekvenser for stedet. Og når brud på disse regler ikke håndhæves, skaber det utryghed, splid, og afstand. For vores fælles fysiske omgivelser skaber det også mange andre problemer, fx øger det temperaturstigninger, bilisme, fart, butiksdød, indbrud, det forværrer mistrivsel og tab af biodiversitet, mm. Som arkitekt Jan Gehl siger: ”Først former vi byerne, så former de os” – det gælder ikke mindst vores landsbymiljøer, vores Strandvej, vores parcelhuskvarterer og øvrige boligbebyggelser.

”Boliger til hele livet”

Den mest bæredygtige udvikling sker ved at udnytte eksisterende bygningsmasse. Planstrategien nævner ”større omdannelse af eksisterende byområder.” Vi appellerer til, at det her understreges at eksisterende kvaliteter, arkitektoniske og kulturhistoriske værdier først identificeres og sikres, og at rammevilkår ændres i respekt for dette, for netop at sikre langtidsholdbare løsninger med helhedsblik og fællesskabet for øje - og for at skabe følgeskab.

Motivation: I eksempelvis eksisterende parcelhuskvarterer kan der i eksisterende parcelhuse skabes flere boliger og bofællesskaber til forskellige familieformer og livsfaser, samtidigt med løsninger på demografiske og klimamæssige udfordringer. Processen skal minimere risiko for at developere rykker ind, river ned, fælder alt og efterlader matrikler og hele kvarterer golde og identitetsløse – uden sammenhæng til konteksten, som det er sket flere steder. Forskningsprojekt og analyser ift. dette pågår.

BORGERINDDRAGELSE

Planstrategien nævner ”helhedssyn”, ”fællesskab” og ”borgerinddragelse”. Under afsnittet for Lokal Agenda 21 nævnes; ”at inddrage befolkningen og erhvervslivet, så tidligt som muligt i planlægningen”. Planstrategien formulerer det også i forordet, at det handler om; ”de områder og værdier, **vi** holder af”. Men hvem er vi? Identificeringen og kortlægning af **vores** værdier og de gode løsninger for udviklingen findes ikke af Byrådet, forvaltningen, eksterne konsulenter med egne økonomiske interesser, eller af en håndfuld udvalgte i et råd alene. De findes af ingen alene.

Værdier, potentiale og gode holdbare løsninger findes kun ved bredt, fagligt funderet og grundigt samarbejde, ved at skabe bevidsthed, vidensdele, i dialog mellem mennesker med diversitet. Derved skabes følgeskab til en fremtid som uundgåeligt vil se anderledes ud end vi forestiller os nu, men også vil ændre sig løbende med mere evidens og dokumentation. For et år siden så det slemt ud, nu ser det meget værre ud end de fleste havde forestillet sig.

By og Land Greve ønsker at bidrage konstruktivt til den kommende udfordrende planlægning. Et hørings svar i en overskuelig læselængde kan på ingen måde indeholde alle forhold, som er afgørende for at skabe en god fremtid. I er også altid meget velkomne til at kontakte os,

Med venlig hilsen
By og Land Greve